

Läget på energimarknaderna Biodrivmedel och fasta biobränslen

Mars, 2017

2017-03-15

Sammanfattning

I denna rapport redogörs för marknadsutvecklingen med spotpriser för både biodrivmedel och fasta biobränslen. För fasta biobränslen finns även de senaste kvartalspriserna med samt årspriser för 2016.

Marknadsbrevet beskriver även ett antal aktuella händelser. Bland annat kan ni läsa vad som hänt med Europas största etanolproducent, att Fortum Värme planerar nytt kraftvärmeverk i Stockholm samt att regeringen har backat om förslaget om vägslitageskatt innan förslaget lades fram.

Innehåll

Nyheter i korthet	2
Marknadsutveckling	7

Prisutveckling

Biodrivmedel, FOB i ARA, sek/liter		
Etanol T1	4,29	➡
Etanol T2	6,21	⬆
FAME	7,34	⬇
Fasta biobränslen, Cif ARA, sek/MWh		
Pellets	240	⬆
Flis	204	⬆

Datum för priserna:

Biodrivmedel: 24 feb

Fasta biobränslen: 8 mars

Nyheter i korthet

Biodrivmedel

Nedmonteringen av Europas största etanolproducent; Abengoa Bioenergy

Abengoa är ett multinationellt företag som sysslar med infrastruktur och energi. Företaget har flera divisioner, varav Abengoa Bioenergy är en. Abengoa Bioenergy producerar framförallt etanol och började göra avtryck på regionala biodrivmedelsmarknader runt om i världen under år 2000. Företaget växte sig sedan allt starkare, och 2015 var de den största etanolproducenten i Europa, den femte största i USA och sjunde största i världen.

Samtidigt som Abengoa Bioenergy växte försökte också Abengoa växa. Moderbolaget var dock inte lika framgångsrikt. Expansionsplanen var djärv och den finansierades med lånade pengar. Det fungerade bra till en början, men 2015 hade företaget samlat på sig stora skulder. Till slut återstod bara att reformera företaget och sälja av delar av verksamheten för att täcka skulderna. Abengoa Bioenergy valdes ut som en av divisionerna som skulle säljas.

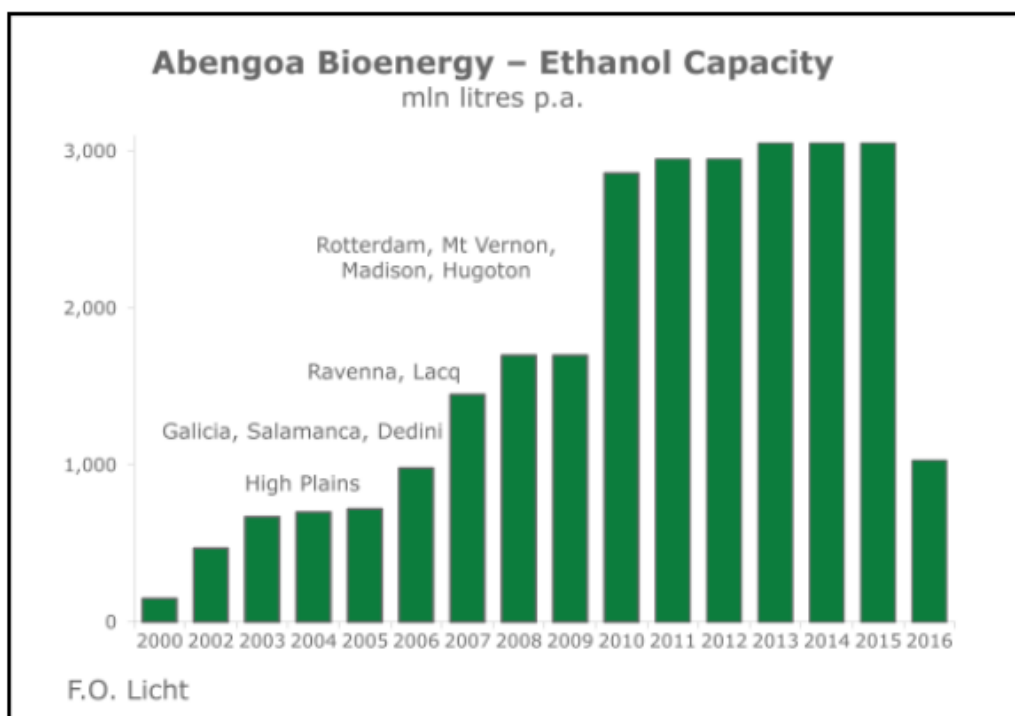
Under 2015 försökte Abengoa sälja hela Abengoa Bioenergy alternativt sälja företaget i regionala paket. Potentiella köpare var dock skeptiska till att köpa hela eller regionala delar av företaget eftersom det var svårt att se vilka delar som var vinstdrivande. Det fanns också misstankar om att olönsamma delar i företaget "bakades in" och gömdes bakom en lönsam helhet. Abengoa fick därför inga köpare och har blivit tvungna att försöka sälja av Abengoa Bioenergy i mindre delar.

Försäljningen av Abengoa Bioenergys produktionsanläggningar har pågått i drygt ett år nu, och generellt har Abengoa fått sälja anläggningarna för långt mycket mindre pengar än de investerat för att bygga upp dem. Ett exempel på detta är försäljningen av företagets produktionsanläggning i Rotterdam. Anläggningen är en av Europas största och såldes nyligen för en tiondel av vad den kostat att bygga upp den.

I USA har alla anläggningar sålts och Abengoa Bioenergy finns inte längre kvar där som aktör. I Europa är det bara anläggningen i Rotterdam som är såld än så länge. Ytterligare anläggningar i Frankrike och Spanien har spekulanter men är inte sålda än. Eftersom Abengoa Bioenergy varit den största etanolproducenten i Europa påverkar deras utträde ur marknaden det totala utbudet och priserna i stor utsträckning, vilket man också kunnat se på spotpriserna under det senaste året.

Det är alltså inte dålig lönsamhet i själva Abengoa Bioenergy som lett till att företaget avvecklats, utan problem i moderbolaget. Dock byggdes Abengoa Bioenergy upp med samma expansionsstrategi som till slut gjorde att verksamheten fått avvecklas.

Diagrammet nedan visar Abengoa Bioenergys totala produktionskapacitet av etanol mellan år 2000 och 2016. Produktionskapaciteten inkluderar produktion i Europa, USA och Brasilien och anges i miljoner liter per år. Namnen som står i grått i diagrammet är namnen på olika produktionsanläggningar som inkluderas i diagrammet.

Källa: F.O. Licht, 2017.

Neste ser potential i den norska och amerikanska biodrivmedelsmarknaden

Biodieselproducenten Neste hade ett lönsamt år 2016. Totalt sett producerade företaget 2,2 miljoner ton biodiesel och de totala intäkterna ökade med 13 % från 2015. Detta trots att företaget producerade 100 000 ton mindre under 2016 än året innan.

Det finns flera förklaringar till att intäkterna ökade under 2016; dels har Neste lyckats minska sina egna produktionskostnader och dels har ett flertal styrmedel gynnat marginalerna. Det är framförallt på den amerikanska marknaden som styrmedel som "Californias Low Carbon Fuel Standard", "the Renewable Fuel Standard" och "Blenders Tax Credit for biodiesel" har bidragit till lönsamheten.

Under 2016 var 78 % av den biodiesel som Neste producerade gjord av avfall och restprodukter och 19 % var producerad av hållbarhetscertifierad palmolja. Sedan 2015 har andelen biodiesel som produceras från avfall och restprodukter ökat med 10 %. Det beror bland annat på att Neste köpt in en förädlingsanläggning i Nederländerna som gör att de kan rena och använda avfall och restprodukter med lägre kvalitet i sin produktion. Det har gjort att råvarubasen ökat.

Neste överväger att investera ytterligare i sin produktionskapacitet under de närmsta åren. Företaget har meddelat att de ser Norge som en viktig framtida marknad eftersom de kommer att öka sina biodrivmedelskvoter framöver. Neste ser också USA som en marknad som är viktig framöver, hur viktig beror dock på hur skattejusteringarna kommer att se ut på den marknaden i framtiden. Neste ser både investeringar i befintliga anläggningar och nya anläggningar som möjliga alternativ.

Nestes resultat 2016 och 2015			
	jan/dec 2016	jan/dec 2015	Procentuell förändring mellan 2015 och 2016
Intäkter (miljoner euro)	2,690	2,372	+13
Vinst (miljoner euro)	469	402	+17
Produktion (1000-tals ton)	2,213	2,328	-5

Källa: *Agra-net.net*, 2017.

Fasta biobränslen

Nya regler för utsläppshandelssystem ett steg närmare

Den 28 februari nådde EU:s klimatministrar en överenskommelse genom en så kallad allmän inriktning om hur EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS, ska se ut efter år 2020. Syftet är att stärka prissignalen i systemet samt anpassa handelssystemet till Parisavtalet.

För närvarande finns det ett stort överskott av utsläppsrätter på nästan 1,7 miljarder ton vilket har lett till konstant låga priser inom EU ETS. Det nya förslaget innebär i ett första steg att nästan en miljard utsläppsrätter tas bort från marknaden mellan 2019-2023. Överenskommelsen innebär även att en stor volym av utsläppsrätter i marknadsstabilitetsreserven kommer att annulleras från år 2024 och regelbundet därefter.

Sedan tidigare har EU-kommissionen och EU-parlamentet enats i att den generella reduceringstakten av utsläppsrätter ur systemet ska vara 2,2 procent per år, vilket enligt kritiker inte räcker för att EU ska nå sina klimatmål. I och med klimatministrarnas överenskommelse kommer nu fler utsläppsrätter gå till marknadsstabilitetsreserven och att utsläppsrätter där senare kommer annulleras. Nu väntar slutförhandlingar mellan EU-parlamentet, EU-kommissionen och rådet för att ta fram ett slutligt lagförslag.

Källa: *Regeringen.se*

Svensk pelletsstatistik 2016

Enligt statistik från Pelletsförbundet var den svenska produktionen av pellets 1,549 miljoner ton under 2016 vilket i princip är samma nivå som under 2015. Under 2016 ökade andelen som exporterades till 297 023 ton från 244 585 ton året innan. Samtidigt så minskade importen från 345 992 ton 2015 till 240 170 ton under 2016. Exporten gick under fjolåret till Danmark och Norge medan de importerade volymerna främst kom från Ryssland och Estland.

Källa: *Pelletsförbundet.se*

Regeringen backar från förslag om vägslitageskatt

Den 28 februari skulle utredningen om vägslitageskatt lämna sitt förslag till regeringen men redan innan utredningen lade fram sitt förslag tog regeringen avstånd från förslaget. Regeringen anser att förslaget i sin nuvarande utformning skulle riskera svenska åkares konkurrenskraft och att förslaget inte i en tillräcklig hög grad har analyserat möjligheterna med en geografisk differentiering av skatten.

Syftet med vägslitageskatten är att flytta gods från väg till tåg och sjöfart samt skapa ordning och reda i åkeribranschen. Förslaget om att införa en vägslitageskatt har fått hård kritik från bland annat Skogsindustrierna som anser att en vägslitageskatt kraftigt skulle försämra konkurrenskraften för svensk skogsindustri då långa transportavstånd redan är en konkurrensnackdel. För transporter av skogsråvara finns sällan någon annan lösning än lastbilstransporter och likaså skulle en vägslitageskatt ha en negativ inverkan på biobränslen från skogen som är mycket känsligt för ökade transportkostnader.

Regeringen ska nu inleda arbetet med att ta fram ett reviderat förslag, ett arbete som kommer att ske i regeringskansliet, med ambitionen att kunna presentera ett nytt förslag under mandatperioden.

Källa: Dagens Nyheter, Skogsindustrierna.se

Fortum Värme planerar nytt kraftvärmeverk i Stockholm

Fortum Värme, som ägs gemensamt av Stockholms stad och Fortum, har tagit ett inriktningsbeslut med målet att uppnå ett energisystem baserat på 100 procent förnybart och återvunnet bränsle till år 2022. Stockholm har som mål att vara fossilbränslefritt senast år 2040 och det nya beslutet innebär att Fortum Värme kommer kunna fasa ut kolet redan 2022, vilket är snabbare än tidigare beräkningar och ett viktigt steg för att nå målet till 2040.

Beslutet innebär att det sista kolet i Värtan ska avvecklas och att det 60 år gamla kraftvärmeverket i Hässelby ska ersättas. En helt ny kraftvärmeanläggning planeras i Lövsta i nordvästra Stockholm och Fortum Värme påbörjar nu alla tillståndprocesser som behövs för att kunna fatta ett investeringsbeslut. Om allt faller på plats ska beslutet kunna fattas under 2018.

Källa: Fortum.com

Skogsstyrelsen pausar nyckelbiotopsinventering i nordvästra Sverige

Under hösten 2016 presenterades en nulägesbeskrivning för nyckelbiotoper där bland annat svårigheterna kring tillämpning av nyckelbiotopsbegreppet i nordvästra Sverige identifierades. Metodiken för nyckelbiotopsinventering utvecklades ursprungligen för förhållanden i södra och mellersta Sverige. I nordvästra Sverige skiljer sig dock skogarna från skogar i övriga delar av landet, vilket har lett till svårigheter i enhetlig tillämpning och att osäkerheten i metoden för bedömning och avgränsning är för stor. Denna problematik har debatterats under en längre tid och nu väljer Skogsstyrelsen att pausa inventeringarna i området.

Skogsstyrelsen ska nu forma ett utvecklat och långsiktigt arbetssätt för ökad kännedom och bedömningar av höga naturvärden i nordvästra Sverige och avvägningar mellan skogspolitiken miljö- och produktionsmål. Pausen ska också ge en ökad möjlighet till en konstruktiv dialog med skogssektorn kring ansvar och åtgärder. De ska även tillsätta arbetsgrupper som ska arbeta med hur fortsatt identifiering av nyckelbiotoper kan gå till i landet som helhet samt frågor om bevarande och skötsel av naturvärden i nyckelbiotoper.

Källa: Skogsstyrelsen.se

Den baltiska pelletsproduktionen förväntas öka

De baltiska länderna har under senare år blivit stora producenter och exportörer av pellets och under 2015 nådde den sammanlagda produktionen i Estland, Lettland och Litauen för första gången över 3 miljoner ton. Under 2016 sjönk dock produktionen och landade på 2,7 miljoner ton. Det berodde på en minskad efterfråga på spotvolym från flera europeiska anläggningar samt tre milda vintrar i rad vilket ledde till att många baltiska producenter inte utnyttjade sin fulla produktionskapacitet.

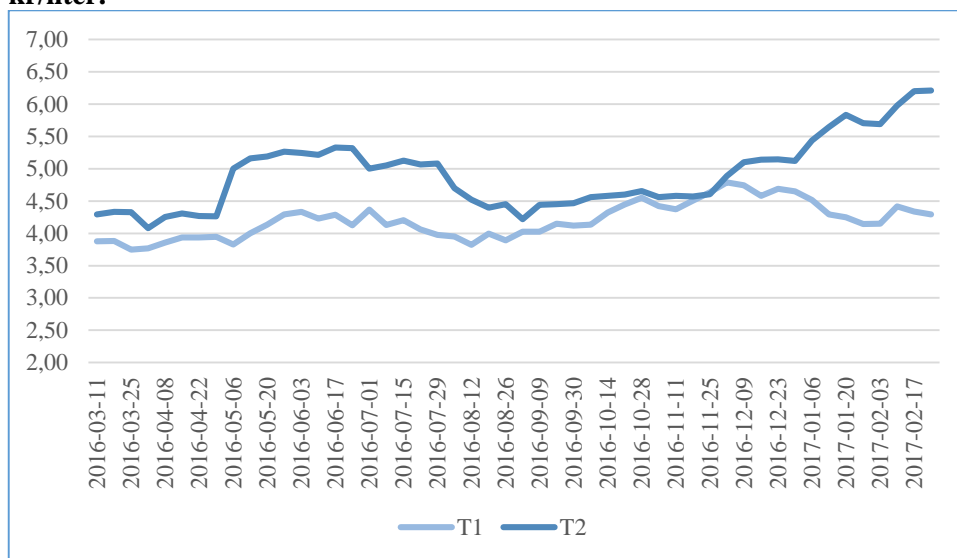
Men enligt Didzis Palejs, ordförande för Lettlands biomassaförening (LATbio), kommer produktionen öka igen framöver och han menar att den baltiska pelletsproduktionen kan nå 3,5 miljoner ton år 2018. I Lettland, som är det största producentlandet av de tre, förväntas ny produktionskapacitet om 200 000 ton/år tillkomma under 2017 och ytterligare 100 000 ton/år under 2018 vilket gör att Lettlands produktion kan uppgå till 1,8-1,9 miljoner ton/år 2018. Av de cirka 1,5 miljoner ton som producerades i Lettland 2016 var ungefär 1 miljon ton industripellets medan resterande var certifierade enligt ENplus och avsedda för privatkundsmarknaden. Många lettiska producenter har under senare år gått över från premiumsegment till industripellets då efterfrågan inom premiumsegmentet inte varit tillräckligt stabil eller pålitlig. Dock har förutsättningarna ändrats sedan december då kallt väder och låga lagernivåer drivit upp efterfrågan på premiumpellets igen.

Källa: Argus Media

Marknadsutveckling

Biodrivmedel

Prisutveckling för T1- och T2-etanol¹, FOB² i ARA³, löpande priser angivet i kr/liter.

Källa: F.O. Licht, 2017.

I slutet av 2015 var priset på T2-etanol dyrare relativt bensin vilket gjorde att drivmedelsproducenter valde att blanda in mindre etanol. I ett försök att locka köpare började priset på europeisk etanol att sättas allt lägre och priset sjönk fram till april 2016. Då hade det blivit så lågt att olika aktörer började köpa på sig etanol i tron om att drivmedlet skulle kunna säljas till ett högre pris i framtiden. Till följd av detta steg priset igen, och utvecklingen understöddes också av att efterfrågan på drivmedel ökar under sommarmånaderna.

Prisfluktationerna som uppstått efter sommaren 2016 kan till stor del härledas till att utbudet av europeisk etanol varierat. Anledningen till det är att Europas största etanolproducent Abengoa Bioenergy haft ekonomiska problem. Företaget har försökt sälja sina produktionsanläggningar i Europa med blandad framgång under 2016 och 2017. Till följd av det har produktionen vid anläggningarna ömsom startats upp och stängts ner vilket gett fluktationer i utbud och pris. Priset på T1-etanol har varit mer stabilt under det senaste året och rört sig mellan 3,8 kr per liter som minst och 4,9 kr per liter som mest.

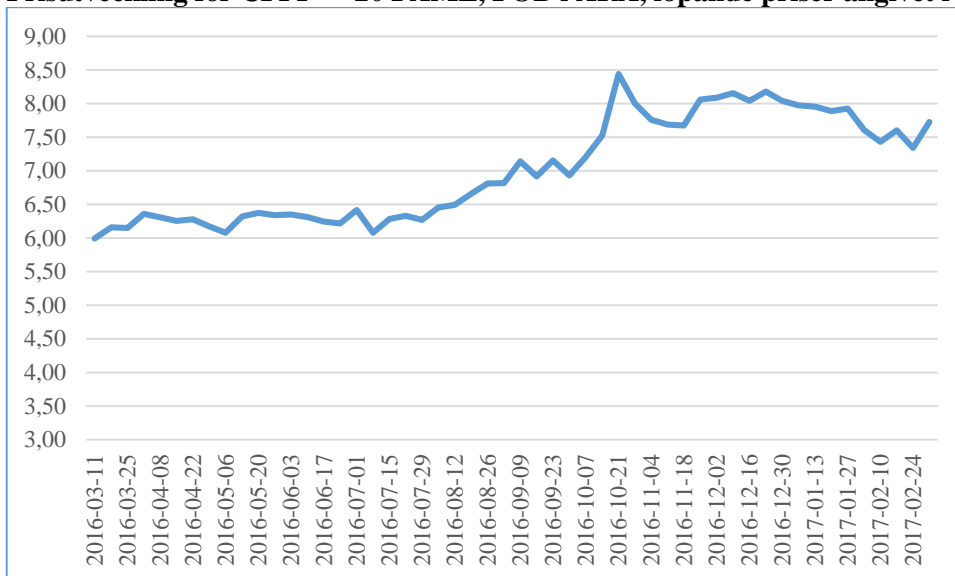
¹ T1 är importerad etanol från t.ex. Brasilien och USA (exklusive tull) medan T2 är europeisk etanol eller etanol från länder utan tullar till EU. I princip är det endast länder under "Everything But Arms"-avtalet som inte har tullar till EU. Dessa länder har av olika orsaker, ofta naturkatastrofer, tillfällig tullfrihet till EU för allt utom vapenexport. Priserna är ett genomsnitt från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA). FOB är en INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

² INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

³ Genomsnittspris från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA).

Prisutveckling för CFPP⁴ – 20 FAME, FOB i ARA, löpande priser angivet i kr/liter.

Källa: F.O. Licht, 2017.

Det europeiska spotpriset på biodiesel utgörs till stor del av råvarukostnader men också av avtal, valutakurser och vinstmarginaler. Råvarukostnaden varierar beroende på hur utbudet och efterfrågan ser ut och varierar därför över tid.

Europeisk biodieselnötering anges som FOB i ARA. Under 2016 låg årsmedlet för FAME på 6,8 kr per liter. Från januari till juli 2016 låg priset på FAME stadigt kring 6,3 kr per liter sedan började priset stiga och i slutet av oktober var det uppe på 8,4 kr per liter. Det är den högsta noteringen sedan 2011. Trots att priset har legat på en högre nivå sedan dess har inte ekonomin för producenterna förbättrats nämnvärt då råvarupriserna också har stigit under samma period. Den 1 januari 2017 ökade ett antal europeiska medlemsstater sina kvoter för biodiesel vilket förväntas stödja efterfrågan framöver.

⁴ Cold filter plugging point.

Fasta biobränslen

Pelletspris enligt cif ARA, SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media, 2017.

Pelletspriset enligt cif⁵ ARA⁶ var i början av februari 213 SEK/MWh. Under månadens gång har priset kontinuerligt gått upp för att den 8 mars vara 240 SEK/MWh. Uttryckt i dollar/ton har priset under perioden gått upp från 115 dollar/ton till 125 dollar/ton. Det är i nivå med priserna under våren 2016 men fortfarande lågt sett ur ett längre perspektiv.

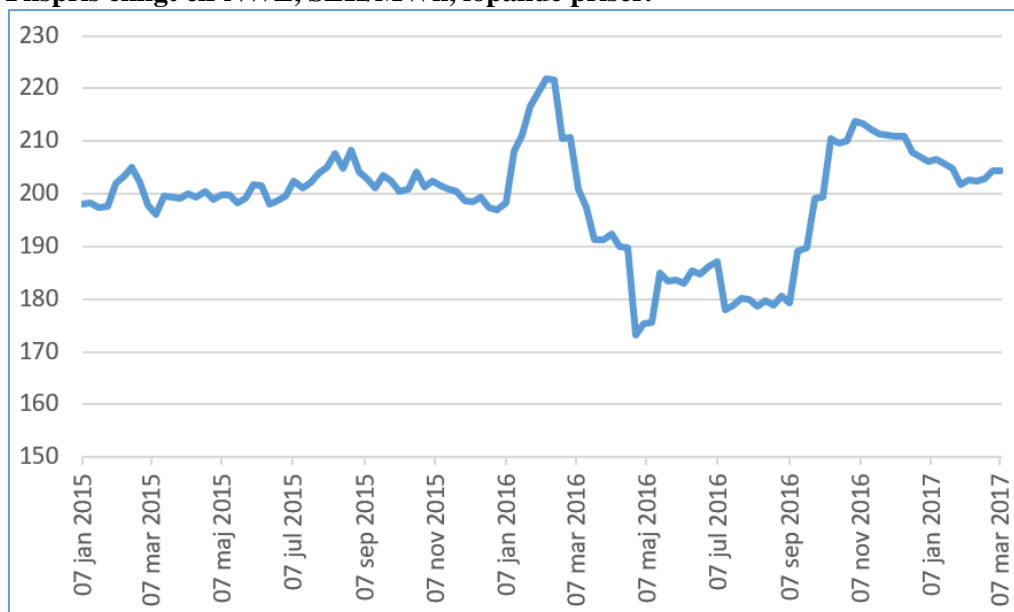
Det är en ökad efterfrågan och ett begränsat utbud av omedelbara leveranser som har fått spotpriserna att gå upp. Prisnivåerna måste upp ytterligare för att de amerikanska producenterna ska öka sin produktion då nivåerna fortfarande ligger under produktionskostnaderna för många amerikanska producenter. Likaså är utbudet av spotvolymerna lågt bland de europeiska producenterna och enligt Argus Media kommer utbudet av stora volymer utöver det som är avtalat att vara begränsat under våren.

⁵ CIF står för Cost, Insurance, Freight – dvs kostnader för transport och försäkring ingår i priset.

⁶ ARA står för Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen – dvs ARA anger platsen där varan/priset noteras.

Flispris enligt cif NWE, SEK/MWh, löpande priser.

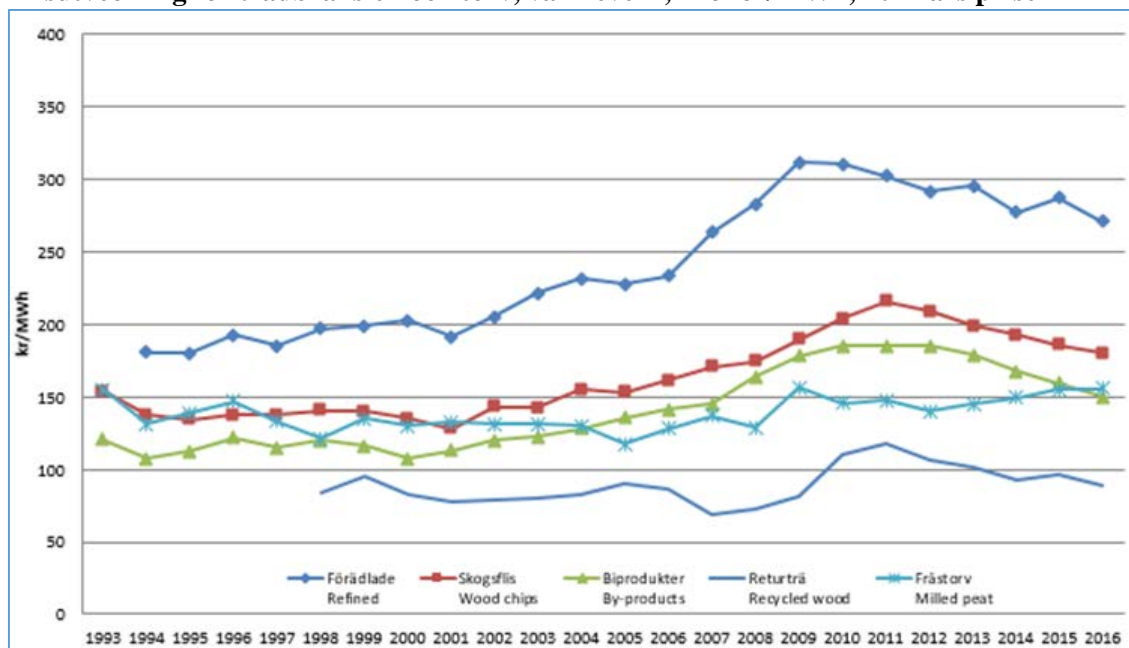
Källa: Argus Media, 2017.

Februari inleddes med ett flispris på 202 SEK/MWh enligt cif NWE⁷ och noterades den 8 mars på 204 SEK/MWh. Uppgången under perioden beror på valutakursförändringar mellan euron och den svenska kronan.

⁷ NEW står för North West Europe

Prisutveckling för träbränslen och torv, värmeverk, kronor/MWh, 2012 års priser

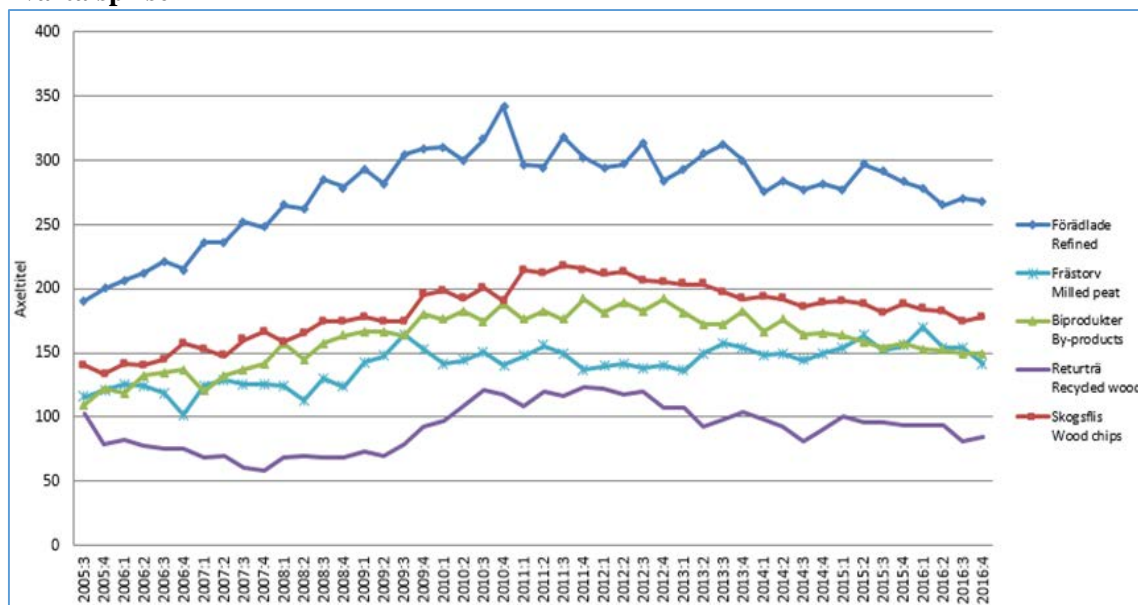

Källa: Träbränsle- och torvpriser, Energimyndigheten 2017.

För 2016 gick årspriserna ner på samtliga träbränslesortiment till värmeverken, vilket följer trenden för de senaste åren. Frästorv har haft en mer jämn prisutveckling sett över åren och för 2016 gick årspriset upp marginellt med 1 krona jämfört med 2015.

Prisutveckling för trädbränslen och torv, värmeverk, kronor/MWh, löpande kvartalspriser

Källa: Trädbränsle- och torvpriser, Energimyndigheten 2017.

Under fjärde kvartalet 2016 steg priset för skogsflis fritt levererat till värmeverk med 4 kronor till 178 kr/MWh enligt de preliminära uppgifterna. För de förädlade trädbränslena och biprodukterna var det små skillnader mellan kvartalen där de förädlade gick ner 2 kronor till 268 kr/MWh medan biprodukterna gick upp 1 krona till 150 kr/MWh. Returträ ökade preliminärt med 3 kronor till 84 kr/MWh och frästörv gick ner 12 kronor till 142 kr/MWh.